

Λύσανδρος και Αγησίλαος

ὁ μὲν δὴ Τισσαφέρνης ἅ ὤμοσεν εὐθύς ἐψεύσατο· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰρήνην ἔχειν στρατεύμα πολὺ παρὰ βασιλέως πρὸς ᾧ εἶχε πρόσθεν μετεπέμπετο. Αἰγισίλαος δέ, καίπερ αἰσθανόμενος ταῦτα, ὅμως ἐπέμενε ταῖς σπονδαῖς. Ὡς δὲ ἡσυχίαν τε καὶ σχολὴν ἔχων ὁ Αἰγισίλαος διέτριβεν ἐν τῇ Ἐφέσῳ, ἅτε συντεταραγμένων ἐν ταῖς πόλεσι τῶν πολιτειῶν, καὶ οὔτε δημοκρατίας ἔτι οὔσης, ὥσπερ ἐπ' Ἀθηναίων, οὔτε δεκαρχίας, ὥσπερ ἐπὶ Λυσάνδρου, ἅτε γινώσκοντες πάντες τὸν Λύσανδρον, προσέκειντο αὐτῷ ἀξιούντες διαπραττεσθαι αὐτὸν παρ' Αἰγισιλάου ὧν ἐδέοντο· καὶ διὰ ταῦτα αἰεὶ παμπλήθης ὄχλος θεραπεύων αὐτὸν ἠκολούθει, ὥστε ὁ μὲν Αἰγισίλαος ἰδιώτης ἐφαίνετο, ὁ δὲ Λύσανδρος βασιλεύς. ὅτι μὲν οὖν ἔμηνε καὶ τὸν Αἰγισίλαον ταῦτα ἐδήλωσεν ὕστερον· οἱ γε μὴν ἄλλοι τριάκοντα ὑπὸ τοῦ φθόνου οὐκ ἐσίγων, ἀλλ' ἔλεγον πρὸς τὸν Αἰγισίλαον ὡς παράνομα ποιοίη Λύσανδρος τῆς βασιλείας ὀγκηρότερον διάγων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἤρξατο

προσάγειν τινὰς τῷ Ἀγησιλάῳ ὁ Λύσανδρος, πάντας οἷς γνοίῃ αὐτὸν συμπράττοντά τι ἡττωμένους ἀπέπεμπεν. ὡς δ' αἰεὶ τὰ ἐναντία ὧν ἐβούλετο ἀπέβαινε τῷ Λυσάνδρῳ, ἔγνω δὴ τὸ γιγνόμενον· καὶ οὔτε ἔπεσθαι ἑαυτῷ ἔτι εἶα ὄχλον τοῖς τε συμπρᾶξαι τι δεομένοις σαφῶς ἔλεγεν ὅτι ἔλαττον ἔξοιεν, εἰ αὐτὸς παρείη. βαρέως δὲ φέρων τῇ ἀτιμίᾳ, προσελθὼν εἶπεν· ὦ Ἀγησίλαε, μειοῦν μὲν ἄρα σύγε τοὺς φίλους ἠπίστω. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, τοὺς γε βουλομένους ἑμοῦ μείζους φαίνεσθαι· τοὺς δέ γε αὖξοντας εἰ μὴ ἐπισταίμην ἀντιτιμᾶν, αἰσχυνοίμην ἄν. καὶ ὁ Λύσανδρος εἶπεν· Ἄλλ' ἴσως καὶ μᾶλλον εἰκότα σὺ ποιεῖς ἢ ἐγὼ ἔπραττον. τάδε οὖν μοι ἐκ τοῦ λοιποῦ χάρισαι, ὅπως ἂν μήτ' αἰσχύνωμαι ἀδυνατῶν παρὰ σοὶ μήτ' ἐμποδῶν σοι ὦ, ἀπόπεμψόν ποί με. ὅπου γὰρ ἂν ὦ, πειράσομαι ἐν καιρῷ σοι εἶναι. εἰπόντος δὲ ταῦτα ἔδοξε καὶ τῷ Ἀγησιλάῳ οὕτω ποιῆσαι, καὶ πέμπει αὐτὸν ἐφ' Ἑλλησπόντου.

Ξενοφώντα Ἑλληνικά 3, 4, 6-10

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἄ : Να δοθούν οι πλάγιες πτώσεις στον πληθυντικό και στα 3 γένη.

ῶμοσεν: Να γραφούν οι αρχικοί χρόνοι και να κλιθεί η ευκτική (και οι διπλοί τύποι) και προστακτική αορίστου στη φωνή που βρίσκεται.

ἔψεύσατο: Να γίνει χρονική και εγκλιτική αντικατάσταση και να κλιθεί η οριστική υπερσυντελικού.

ἔχειν: Να αντικατασταθεί χρονικά και να κλιθεί το θηλυκό της μετοχής του αορίστου β' στον πληθυντικό.

στράτευμα, βασιλέως : Να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις των ουσιαστικών στον αντίθετο αριθμό.

πολὺ : Να κλιθεί το ουδέτερο του επιθέτου στον πληθυντικό και στους 3 βαθμούς.

ἐπέμενε: Να κλιθεί η προστακτική αορίστου β' .

ἐπέμενε: Να αντικατασταθεί χρονικά.

γιγνώσκοντες: Να κλιθεί η ευκτική μέλλοντα και αορίστου β'

πάντες: Να δοθούν οι πλάγιες πτώσεις του ενικού και στα 3 γένη.

ἄξιουντες: Να αντικατασταθεί χρονικά και να κλιθεί ο παρατατικός και στις δυο φωνές.

διαπράττεσθαι: Να κλιθεί στην υποτακτική παθητικού αορίστου α' και στην προστακτική παρακειμένου.

ἔδόντο: Να κλιθεί ο ενεστώτας σε όλες τις εγκλίσεις.

παμπλήθης: Να κλιθεί στο γένος και στον αριθμό που βρίσκεται.

θεραπεύων: Να αντικατασταθεί χρονικά.

ἠκολούθει: Να αντικατασταθεί χρονικά και να κλιθεί στην ευκτική και προστακτική ενεστώτα . Να κλιθεί επίσης και το ουδέτερο της μετοχής ενεστώτα στον ενικό.

ἰδιώτης: Να κλιθεί και στους δυο αριθμούς.

ἐφαίνετο: Να αντικατασταθεί χρονικά και να κλιθεί στην υποτακτική και προστακτική αορίστου.

ἔδηλωσεν: Να γραφεί το β' ενικό και γ πληθυντικό όλων των εγκλίσεων ενεστώτα και παρατατικού στην άλλη φωνή από αυτή που βρίσκεται ο τύπος.

τριακόντα: Του απολύτου αυτού να κλιθεί το ουσιαστικό στον ενικό.

ἔσίγων: Να κλιθεί στον χρόνο που βρίσκεται και στην προστακτική ενεστώτα.

ἔλεγον: Να γραφεί το γ' ενικό και β' πληθυντικό όλων των εγκλίσεων αορίστου β' ενεργητικής.

ποιοίη: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.

ὀγκηρότερον: Να γραφεί η ίδια πτώση και στους άλλους 2 βαθμούς.

ἤρξατο: Να γραφούν τα απαρέμφατα και οι μετοχές όλων των χρόνων ενεργητικής φωνής.

προσάγειν: Να κλιθεί η προστακτική ενεστώτα και αορίστου β'.

τινάς: Να κλιθεί στο γένος που βρίσκεται και στους 2 αριθμούς

ἠττωμένους: Να κλιθεί ο παθητικός αόριστος σε όλες τις εγκλίσεις.

ἀπέπεμπεν. Να αντικατασταθεί χρονικά.

ἀπέβαινε: Να γραφεί το β' ενικό και β' πληθυντικό όλων των εγκλίσεων αορίστου β'.

ἔπεσθαι: Να κλιθεί η οριστική παρατατικού και η ευκτική μέλλοντα.

ἔλαττον , βαρέως : Να γραφούν οι 3 βαθμοί των επιρρημάτων και να κλιθούν τα αντίστοιχα επίθετα στο ουδέτερο του θετικού.

φέρων : Να γραφεί το γ' ενικό και β' πληθυντικό της οριστικής όλων των χρόνων στη φωνή που βρίσκεται ο τύπος.

μειοῦν: Να κλιθεί η οριστική ενεστώτα και στις 2 φωνές.

ἔμοῦ: Να κλιθεί το γ' πρόσωπο και στους 2 αριθμούς.

μείζους: Να κλιθεί στο βαθμό και στο γένος που βρίσκεται και στους 2 αριθμούς.

χάρισαι: Να κλιθεί στην ἐγκλιση και στο χρόνο που βρίσκεται.

πειράσομαι : Να αντικατασταθεί χρονικά και να γραφούν τα απαρέμφατα όλων των χρόνων.

Μετάφραση

Ο μὲν Τισσαφέρνης λοιπὸν γιὰ ὅσα ὀρκίστηκε ἀμέσως ἀποδείχτηκε ἐπίορκος. Γιὰτί, ἀντὶ νὰ ρίχνει νερὸ στο μύλο τῆς εἰρήνης, αὐτὸς ἀντίθετα ἐστελνε καὶ ζητούσε ἀπὸ τὸ βασιλιά πολὺ στράτευμα κοντὰ σ' αὐτὸ που εἶχε πρὶο πρὶν. Ὁ δε Ἀγησίλαος, παρόλο που ἦταν γνώστης αὐτῶν τῶν κινήσεων, ἐντούτοις ἐξακολουθούσε νὰ μένει πιστὸς στις σπονδές. Τὸ χρόνο που ὁ Ἀγησίλαος καθόταν στὴν Ἐφεσο ἡσυχος κι ἀδρανῆς, ἐπειδὴ τὰ πολιτεύματα στις πόλεις εἶχαν ἀνατραπεί, καὶ οὔτε δημοκρατία υπήρχε πια, ὅπως στὴν ἐποχὴ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηναίων, οὔτε δεκαρχία, ὅπως στὴν ἐποχὴ τῆς ναυαρχίας του Λυσάνδρου, ἐπειδὴ ὅλοι γνώριζαν τὸ Λύσανδρο, τὸν πῆζαν ζητώντας νὰ πετύχει ὁ ἴδιος ἀπ' τὸν Ἀγησίλαο ὅσα εἶχαν ἀνάγκη. Γι' αὐτὸ πάντοτε τὸν ἀκολουθούσε πολὺς λαὸς που του πρόσφερε υπηρεσίες, ὥστε ὁ μὲν Ἀγησίλαος φαινόταν ἀπλὸς πολίτης, ὁ δε Λύσανδρος βασιλιάς. Ἀργότερα ἐγίνε φανερό ὅτι ἡ κατάσταση αὐτὴ ἐξόργισε φοβερὰ τὸν Ἀγησίλαο. Ἀλλὰ βέβαια οἱ ἄλλοι τριάκοντα ἀπὸ φθόνο παρακινούμενοι δε σιωπούσαν, ἀλλὰ ἔλεγαν πρὸς τὸν Ἀγησίλαο ὅτι ὁ Λύσανδρος ἔκανε παρανομίες ζώντας πρὶο ἐπιδεικτικὰ ἀπὸ βασιλιά. Κι ὅταν ὁ Λύσανδρος ἀρχισε νὰ παρουσιάζει κάποιους στὸν Ἀγησίλαο,

εκείνος τους έδιωχνε χωρίς να ικανοποιήσει τα αιτήματά τους όλους για όσους είχε την υπόνοια πως χρησιμοποιούσαν ως μέσο εκείνον (τον Λύσανδρο). Και επειδή για τον Λύσανδρο συνεχώς γινόταν τα αντίθετα από εκείνα που επιθυμούσε, άρχισε να καταλαβαίνει τι ακριβώς συνέβαινε· κι έτσι δεν άφηνε πια τον όχλο να τον ακολουθεί και σε κείνους που ζητούσαν τη διαμεσολάβησή του για κάτι τόνιζε ξεκάθαρα ότι θα έχουν λιγότερες πιθανότητες σε περίπτωση που και ο ίδιος παραστεί. Και επειδή ένιωθε αγανακτισμένος με την προσβλητική αυτή συμπεριφορά, αφού παρουσιάστηκε στον Αγησίλαο, του είπε: « Αγησίλαε, εσύ βέβαια γνώριζες πολύ καλά (είχες αναγάγει σε επιστήμη) να ταπεινώνεις τους φίλους. Φυσικά, απάντησε εκείνος, εκείνους που θέλουν να φαίνονται σπουδαιότεροι από μένα· θα ντρεπόμουνα όμως πάρα πολύ, αν δεν ήξερα να πληρώνω με το ίδιο νόμισμα κι εκείνους που προσπαθούν να επαυξήσουν το κύρος μου» Κι ο Λύσανδρος είπε: « Ίσως πράγματι να είναι περισσότερο δικαιολογημένες οι δικές σου ενέργειες σε σχέση με τις δικές μου πράξεις. Αν θέλεις κάνε μου αυτό το χατίρι για τη συνέχεια και στείλε με κάπου, ώστε να μην ντρέπομαι, όντας εντελώς αδύναμος δίπλα σου, και για να μη σου είμαι εμπόδιο. Όπου κι αν βρεθώ, θα προσπαθήσω με την κατάλληλη ευκαιρία να βρεθώ στο πλευρό σου». Αφού είπε αυτά, φάνηκε καλό στον Αγησίλαο να ενεργήσει έτσι και τον αποστέλλει στον Ελλήσποντο.

Παπακωνσταντίνου Στάθης - Μαυρόπουλος Λευτέρης
Φιλολόγοι